

NA LIBRY I DOLARY S ROZUMEM

AUTOR: MILAN CHARVÁT

ONDŘEJ HARTMAN ZAČÍNAL S FOREXEM PŘED JEDENÁCTI LETY. NESTAČILO MU VŠAK BÝT JEN OBCHODNÍKEM, A TAK SE STAL I PROVOZOVATELEM NEJVĚTŠÍHO FOREXOVÉHO SERVERU V ČESKU.

Jak jste se vlastně dostal k založení FXstreet.cz?

To bylo v roce 2009, kdy jsem už obchodoval zhruba 5 let, byl jsem obchodník. A stále jsem si říkal, že obchoduji na Forexu, ale chyběl mi tu nějaký server vyloženě na Forex – v tu dobu už tady byly portály o komoditách, o akciích, ale bylo na nich málo informací. Tak jsem si řekl, že když jsem ten forexový obchodník, miluji Forex, tak proč nenajít díru na trhu a nezaložit forexový server, který by sjednotil všechny forexové obchodníky. Takže jsem v roce 2009 založil FXstreet.cz, kde ta první část je zpravodajská – vydáváme analýzy, články, vzdělávací věci, pro forexové obchodníky, pro pokročilé i začátečníky – a ta druhá část je vlastně vzdělávací, kdy pořádáme semináře, konference a přišeme knihy. Takže to je to, co děláme, proč to děláme a jak jsme vlastně vznikli.

Říkal jste, že když jste to zakládal v roce 2009, že už jste předtím nějakých 5 let obchodoval. Jak jste se dostal k samotnému obchodování na Forexu?

Dostal jsem se k tomu už v podstatě na střední škole, kdy jsem se dostal ke knížce „Bohatý táta, chudý táta“ od Kiyosakiho. Takže Kiyosaki mně vlastně změnil život v tom smyslu, že jsem se začal zajímat o finance a o investování a věděl jsem, že tohle bude moje cesta a osobní rozvoj. A od toho Kiyosakiho se pak odrazíte sférou investic nebo podnikání a já se vydal směrem investic. Začal jsem si hrát s akciemi, založil si demoučty, potom s komoditami a postupně člověk přes ty akcie a komodity stejně přijde k Forexu, k trhu, který mi sedí nejvíc a je pro mě nejlepší na obchodování.

A jak vám to obchodování ze začátku šlo?

Tam byl problém v tom, že tenkrát nebyly žádné weby, kde by bylo vzdělávání zdarma už zpočátku. Bylo to těžké, hodně informací bylo spíše v angličtině, takže ty začátky ani nebyly tak rychlé, jako mají třeba dnes klienti na Forexu. Nebylo třeba úplně běžné, že by demoučty byly zdarma jen tak k založení, tenkrát se platila i platforma, platila se i data. Abyste měl u brokera účet, musel jste u něj mít nějaký vklad nebo založený reálný účet. No a samozřejmě jsem na začátku nějaké peníze prodělal, naštěstí to nebyly peníze moje, ale peníze investora. Ale pak jsem ty peníze vydělal zpátky na Forexu jak pro sebe, tak pro investora. Taková je asi cesta každého tradera, že zpočátku dostanete od toho trhu přes prsty, než se oklepete a půjdete dál tím kvalitním vzděláváním. Ale říct si – je tady trading, akcie, komodity – založím si účet, je to jednoduché, vydělám peníze – ta cesta takto jednoduchá není. Tak jednoduše to nefunguje. Dostanete od trhu přes prsty a teprve pak začíná vaše cesta tradera.

Dá se říct, co jste se během cesty tradera naučil?

To je spousta věcí. Tři základní chyby, které dělá začátečník, jsou: Za prvé že uvěří radám brokera. Teprve později

si uvědomí, proč by dával na rady brokera, když ten broker není trader, neobchoduje se svými penězi, tzn. ty jeho rady asi nebudou dobré. Takže neposlouchat cizí rady od člověka, který se chová jako odborník, ale není odborník. Za druhé – spousta traderů začne obchodovat tzv. intradením obchodováním, což je nejtěžší možný styl tradingu. Samozřejmě, že brokeri chtějí, abyste hodně obchodovali a dělali denně hodně obchodů, protože tím pádem z toho mají hodně poplatků. Nicméně zpočátku platí, že čím více děláte obchodů, čím více uděláte chyb, tím přijдете o více peněz. Lepší je obchodovat zpočátku méně a raději si obchody vybírat, nebýt zbrklý. A s tím vlastně souvisí i třetí bod, a to je vzdělávání. Myslet si, že půjdete na Forex, přečtete si jeden článek, založíte si účet a dokážete měsíčně vydělávat velké částky, to je nesmysl. Protože vy vlastně stojíte proti těm největším bankám, obchodníkům a profesionálům, takže opravdu se zpočátku v tom oboru musíte důkladně vzdělat. A pak teprve začít obchodovat, ne obráceně, že nejdřív obchodovat a pak se vzdělat. To byl také můj případ. Obchodovat, dostat přes prsty a pak se vzdělat a pochopit, o čem to vlastně je.

Kdybychom vzali příklad našeho čtenáře, který má k dispozici sto tisíc korun a říká si, že by s nimi zkusil jít na Forex. Co byste mu doporučil jako základní první kroky, aby se do toho postupně dostal?

Pokud má někdo sto tisíc korun, tak bych mu doporučil si z té částky vzít deset tisíc korun a vložit je do kvalitního vzdělání, tzn. nakoupit si knížky o tradingu v češtině, přihlásit se na nějaký seminář u skutečných obchodníků, ne u brokerů, kteří mají semináře zdarma, ale opravdu u úspěšných traderů, protože to je problém mnoha traderů. Oni mají peníze, začnou obchodovat a myslí si, proč by dávali nějaké peníze do vzdělání. A přitom ta úmrtnost je velká, spousta lidí kvůli tomu i přijde o kapitál. Pokud někdo není schopný dát pár tisícovek do svého vzdělání, tak by si měl rozmyslet i své další působení na finančních trzích. Takže nejdříve investovat pár tisíc korun do vzdělání, pochopit, o čem to je a teprve potom si založit demoučet, kde máte vlastně reálná data, ale fiktivní peníze, vyzkoušet si ten obor nanečisto, s fiktivními penězi získat zkušenosti. Pak můžu říct ano, co jsem se naučil při vzdělávání, to mně funguje, vydělává to, jsem schopen mít nějaké zhodnocení kapitálu měsíčně a pak teprve můžu zvažovat založení reálného účtu s těmi sto tisíci korunami, ale určitě ne obráceně, založit si účet, pak na tom prodělat a vykašlat se na to. Taková je bohužel cesta většiny obchodníků, kterým je líto dát pár peněz do vzdělání. Přitom prodělají celý účet. To je opravdu postavené na hlavu.

V minulém čísle MontyRich jsme psali, že ačkoliv se člověku daří na demoučtu, ať si nemyslí, že to takto potom půjde i v realu.

Přesně tak, to je v podstatě celá psychologie. Je potřeba si nejdřív říct celou ziskovost tradingů. Obecně v tradingu, ať jsou to akcie, komodity nebo Forex, tak platí, že 80 % lidí peníze prodělává, tzn. že pouze dva z deseti obchodníků jsou ziskoví. A to platí pro reálné účty. V těch demoúčtech je ta ziskovost samozřejmě vyšší, ale to je dáno pouze tou psychologií. I když demoúčtet se chová stejně jako reál, také máte stejné trhy, stejnou platformu, data jsou stejná, ale najednou se člověk chová úplně jinak. Tam opět hraje roli psychologie, že v tom demoúčtu trader obchoduje bez emocí, bez psychologie, beze strachu, bez chamtivosti a najednou přejde na reál a obchoduje s velkými penězi, což je obrovský psychologický skok, že vlastně najednou každý obchod a každý protipohyb trhu znamená hodně peněz a vlastně ten obchodník si to přepočítává, že ztrácí tolik dolarů v přepočtech na koruny, to mohlo být horské kolo nebo dovolená atd. Proto vždycky doporučuji začít obchodovat v reálu až potom, co jsem schopen vydělávat v demoúčtu, ale nejít rovnou na velký standardní účet, ale založit si nějaký mini nebo mikroúčet. Začít v reálu, ale s malým kapitálem. Aby to nebyl velký psychický skok, tzn. začít třeba s deseti tisíci nebo s padesáti tisíci, prostě si vzít nějakou částku, která je pro toho tradera nízká a o kterou si může dovolit přijít a nebude psychicky trpět, když bude ve ztrátě. To je pro každého samozřejmě jiná částka, ale stačí začít s opravdu minimální částkou, která vás nepoloží, když o ni přijdete.

A dá se třeba nějak pracovat s tou psychikou? Dá se naučit upozadit emoce?

Na Forexu se dá naučit všechno od techniky ovládnání platformy, technické analýzy, fundamentální analýzy, naučíte se money-management, naučíte se řízení peněz a rizika a obchodovat, ale psychologie se podle mě naučit nedá. Tu musíte pochopit zkušenostmi. Takže to není otázka 14 dnů, je to otázka půl roku, někdy i roku, než zjistíte, jaký doopravdy jste, jak se chováte při obchodování, jaké jsou vaše chyby a slabé stránky, kdy jste chamtivý a kdy máte naopak strach atd. Takže to se nedá naučit, dá se to spíše zkušenostmi pochytit. Obecně platí, že kdybych měl říct, o čem je trading, tak 60 % je

psychologie, 30 % money-management a jenom 10 % je obchodní strategie.

Vy jste říkal, že intradenní obchodování je to nejtěžší, proč vlastně?

Intradenní je nejtěžší hlavně díky té psychologii. Děláte hodně obchodů, tím pádem je na vás vyvíjen několikanásobně vyšší tlak, než když děláte dva tři obchody týdně. To byl třeba můj případ. Často se mě ptají lidi, kdy byl ten bod zlomu, kdy jsem se přerodil ze ztrátového začátečníka v ziskového tradera. Já jim říkám, že to nebylo, když jsem našel nějakou strategii nebo indikátor. To bylo tehdy, když jsem přešel z krátkodobých obchodů na střednědobé. Předtím jsem dělal desítky obchodů denně, což mě psychicky ničilo a nemohl jsem si dojít v podstatě ani na záchod. A najednou jsem pak přešel na vyšší time frame, takže dělám aktuálně méně obchodů. Dělám třeba jeden nebo v extrémním případě pět obchodů denně, jsem psychicky v pohodě, najednou jsem objevil v podstatě úplně jiný svět. Mám na všechno čas, na přípravu na obchody, obchody jsou kvalitnější, mám lepší signály než předtím, když jsem se trápil v podstatě s adrenalinem, kdy jsem dělal desítky obchodů denně.

Podle čeho bych se měl řídit při svém nákupu a prodeji? Asi těžko podle novin, že?

Přesně tak. To určitě ne. Tam jde vlastně o to, že když jste obchodník, já například obchodník Forexu, tak já se třeba řídím z 80 % podle technické analýzy. Sleduji na mém notebooku různé grafy v mém softwaru MetaTrader, kde se vlastně podle těch grafů a různých Price Action – chování ceny, různé patterny a informace – vytváří ta samotná cena té samotné měny. Podle toho se já řídím, jestli vstupuji nebo vystupuji do obchodů nebo z nich vystupuji. A z těch 20 % je to pro mě fundamentální analýza, takže různé zprávy, jaká je třeba nezaměstnanost v té určité zemi nebo úrokové sazby. Takže vlastně kombinace technické a fundamentální analýzy. Rozhodně nečíst noviny anebo se dívat na zprávy, protože tam už je většina informací zastaralých.

A jak se díváte na pákové efekty?

Ta páka, to je těžké téma. Respektive ono se všude píše, že páka je

nebezpečná. Finanční páka určuje pouze velikost marže, tzn. že ona vám pouze řekne, jaká bude zablokovaná část vašeho účtu během toho, co máte otevřený obchod. Čím větší páka, tím vám vlastně stačí menší marže. Ale to vlastně není nic nebezpečného. Nebezpečný je sám trader, který když má vysokou páku, tak si myslí, že je king a otevře si extrémně velké pozice v poměru k jeho účtu. Takže to je nebezpečné. Sám trader otvírá moc velké obchodní pozice v poměru k jeho malému účtu.

Jaký byl Váš nejlepší obchod?

Člověk si nepamatuje nejlepší obchody, protože jich bylo hodně, ale spíš si pamatuji ty nejhorší. Když jsem začínal, tak jsem obchodoval extrémně velké pozice, úplný blázen. A za jeden den jsem jednou prodělal 5 tisíc dolarů a tenkrát to byla pro mě ještě velká suma. To mě tenkrát dostalo na kolena, protože jsem věděl, že do toho obchodu nemám jít a udělal jsem to vlastní chybou, takže to mě naštvalo. Ale dneska je to v podstatě běžná částka, kterou vydělám nebo prodělám v rámci jednoho dne. Pro mě je nejlepší obchod ten, který je udělaný podle plánu, podle obchodních pravidel. Takže podle mě i obchod, který by vydělal hodně, ale nebyl podle mých plánů, by byl špatný obchod. Naopak obchod, který byl přesně podle plánů, přesně podle mé obchodní strategie a byl třeba ve ztrátě, tak to je pro mě dobrý obchod. Udělal jsem ho podle pravidel, jak mi řekl můj systém, moje strategie. Kdybych mohl, tak určitě něco najdu. Třeba minulý týden se nám povedl krásný obchod na britské libře, to bylo moc pěkné, ale nesnažím se ty obchody nějak přivlastňovat, jakože ten byl krásný a ten ošklivý. Prostě to беру bez emocí.

Vy jste říkal, že dneska obchodujete jen párkrát denně.

Přesně tak, v průměru dělám tak dva až deset obchodů týdně, to je v tom průměrném množství, ale většinou do těch deseti. Protože tam také docela záleží, kolik máte obchodních účtů a kolik máte strategií. Já už vlastně dneska neobchoduji sám, obchoduji se mnou i mí kolegové. Ti mají zase své strategie napojené třeba na moje účty, samozřejmě těch obchodů je celkově více.

Kdybyste to měl říct časově, kolik hodin týdně tomu věnujete?

Poslední dobou vstávám v šest a notebook vypínám asi v sedm večer. Takže jsem u toho opravdu od rána do večera. A když u toho nejsem, jsem třeba s rodinou nebo jsem někde na schůzce nebo v posilovně, tak mám s sebou telefon, kde mám ten MetaTrader, mobilní platformu, kde opět vidím ty moje pozice a obchody na telefonu. Tzn. že já jsem ten špatný případ toho, kdy já radím, aby se tomu lidé věnovali jen pár hodin denně, aby nebyli otrokem těch grafů, a já jsem vlastně ta kovářova kobyla, která chodí bosa. Ale u mě je to dáno tím, že celý den netrávím jen obchodováním, ale také se starám o chod

portálu FXstreet.cz, kde se stále velmi aktivně podílím na vzdělávání ostatních traderů.

Co jste zobchodoval dnes?

Dnes jsme byli opět v britské libře, to je náš asi nejoblíbenější trh. Britská libra vůči americkému dolaru. Dnes jsme byli v shortu a vydělali jsme málo, takových 40 pipů. Těch trhů, které obchodujete, je hodně, ale dnes se nejvíce zaměřujeme na ty základní trhy, EUR/USD, GBP/USD, USD/JPY apod.

Kdybyste se měl teď podívat globálně, jak byste všeobecně zhodnotil situaci na forexovém trhu?

Teď je na Forexu obrovský boom, ale přijde mně, že ten boom je neustále od roku 2009. Že ten Forex neustále roste. Zvláště v Čechách a na Slovensku, protože tady nemáme žádnou pořádnou burzu. Pražská burza je málo likvidní, je tam málo objemů obchodů, takže ti investoři v Čechách mají peníze, ale nemají je kam investovat. Nějaké spořicí účty ani nebudu zmiňovat. Takže jediná možnost je se starat o ty peníze sám a naučit se sám obchodovat a investovat, a právě to si myslím, že je důvod, proč ten trading neustále roste. Pořád si říkám, kdy už bude ten stop stav nebo ta hranice. Je to zvláštní. Také samozřejmě vidíme, že spousta lidí, kteří zkusili Forex ve 2009 nebo 2010, se třeba po několika letech vrací zpět na Forex. Najednou mají třeba více peněz nebo více zkušeností nebo více času se tomu věnovat než před léty. Není to trh gigantický, 25 000 – 30 000 lidí v Čechách není moc, ale už to je na tak specifický obor hodně.

Kdybych chtěl začít s Forexem a měl si přečíst jednu knihu, která by mi měla dát něco hodnotného do začátku, která by to byla?

To je dobrá otázka a asi nečekáte, že řeknu jinou knížku, než tu moji „Jak se stát forexovým obchodníkem“, 2. rozšířené vydání. V Čechách se stala bestsellerem, nejprodávanejší knížkou o tradingu v ČR a vyšla už v druhém, rozšířeném vydání. Dá se sehnat v každém vydavatelství nebo na našem portálu FXstreet.cz.

Investujete třeba i někam jinam?

Ano, investuji. Kromě forexu samozřejmě investuji do rodiny. A potom kupuji zlaté a stříbrné investiční mince, to je taková sázka na budoucnost.

Máte v plánu jednou hodit celý ten byznys za hlavu a uživat si důchodu?

Já jsem perfekcionista, hodně pracovitý člověk, a proto si nedovedu představit, že bych v následujících několika letech prodal byznys a někam jel. Protože mě baví to, co dělám, miluji ten obor, jsem obchodník, takže mě baví vlastnit web o Forexu a neumím si představit, že bych nedělal nic a jen se někde poflakoval a do toho občas udělal nějaký obchod na Forexu.